

Strategia
Rozwiązywania
Problemów
Społecznych
Gminy
Rościszewo
2006-2015

na lata 2006-2015

Rościszewo, 2008.

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	3
II. STRATEGIA – DEFINICJE, ZAKRES I STRUKTURA DOKUMENTU	5
III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	6
IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY	16
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	16
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	17
3. DZIEDZICTWO KULTUROWE	18
4. GOSPODARKA.....	19
5. MIESZKAŃCY.....	21
6. OCHRONA ZDROWIA	23
7. EDUKACJA, KULTURA I SPORT.....	24
8. STAN INFRASTRUKTURY MIESZKANIOWEJ	25
9. POMOC SPOŁECZNA	27
10. GMINA ROŚCISZEWO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU SIERPECKIEGO	30
V. ANALIZA SWOT	33
UWAGI OGÓLNE	33
2. TABELA ANALIZY SWOT.....	34
3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT	36
4. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO (wyniki ankiet).....	38
VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ	40
1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA.....	40
2. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ROŚCISZEWO – PRZYJĘTE ZASADY	43
3. MISJA I WIZJA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY ROŚCISZEWO	44
4. FINANSOWANIE STRATEGII	49
5. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII	49
VII. ZAKOŃCZENIE	55
ZAŁĄCZNIKI.....	56

I. WPROWADZENIE

Przemiany gospodarcze i polityczne, które dokonały się u progu lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku spowodowały znaczące zmiany w funkcjonującym do tego czasu modelu polityki społecznej. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym nałożyła na wspólnoty samorządowe zadania związane m.in. z ochroną zdrowia i pomocą społeczną. Realizacja tych zadań wymaga systemowego i profesjonalnego diagnozowania problemów społecznych występujących w gminie oraz określenia kierunków działań mających na celu złagodzenie skutków niepożądanych zjawisk z zakresu ładu społecznego oraz minimalizowania prawdopodobieństwa ich powstawania w przyszłości. Tworzone programy muszą ponadto odpowiadać wyzwaniom nowoczesnej polityki społecznej, będącej zaprzeczeniem dotychczasowego podejścia, charakteryzującego się przede wszystkim udzielaniem wsparcia finansowego. Jak wynika z obecnych doświadczeń taki sposób uprawiania polityki społecznej, choć łagodzi negatywne skutki transformacji, powoduje wiele negatywnych zjawisk w postaci wytwarzania się postaw roszczeniowych i bierności beneficjentów. Wyzwaniem chwili jest tworzenie takich programów pomocy społecznej, których zasadniczą funkcją jest wzmacnianie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin wnioskujących o pomoc w rozwiązywaniu swoich problemów, których nie mogą pokonać w oparciu o własne umiejętności, środki i zasoby.

Systemowe podejście do rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio do jednostek, podejmowana powinna być praca z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie zasili szeregów klientów pomocy społecznej.

Strategia musi również uwzględniać dotychczasowe doświadczenia w rozwiązywaniu problemów i korzystać z nowoczesnych narzędzi i środków pracy socjalnej, takich jak poradnictwo prawne, psychologiczne, różnego rodzaju terapie i warsztaty.

Opracowanie gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z zadań własnych gminy w zakresie polityki społecznej. Obowiązek jej wykonania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 693 ze zm.). Strategia ma służyć wytyczeniu określonych celów oraz wskazywać drogi do ich osiągnięcia. Dokument niniejszy

powstał we współpracy z podmiotami realizującymi pomoc społeczną na terenie gminy oraz był konsultowany z beneficjentami pomocy społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rościszewo w latach 2006 – 2013 została opracowana przez firmę konsultingową i przyjęta przez Radę Gminy w 2006 roku.

W związku z tym, że Gmina Rościszewo została wytypowana do wdrażania Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich, strategia ta została poddana ocenie przez Konsultanta Regionalnego. W wyniku oceny do uzupełnienia pozostała kwestia: przygotowania wizji rozwoju, przeformułowania części działań na zadania, wypracowanie szerszej listy wskaźników realizacji zadań, dopisanie bardziej szczegółowego harmonogramu oraz uspołecznienie procesu weryfikacji czyli aktualizacji strategii.

Zarządzeniem Wójta został powołany zespół roboczy do spraw aktualizacji „Strategii”.

W jego skład weszły następujące osoby:

1. Romana Hoffman- koordynator Zespołu (*Sekretarz Gminy*)
2. Lilianna Melkowska- asystent Koordynatora Zespołu (*Kierownik GOPS*)

Oraz członkowie zespołu:

3. Wiktoria Raczyńska- *Radna Gminy*
4. Ewa Jędrzejczak- *Kierownik Biblioteki Publicznej*
5. Ryszard Szymański- *Dyrektor Szkoły Podstawowej w Rościszewie*
6. Barbara Stachurska - *Prezes Stowarzyszenia „Nasza Mała Ojczyzna – Łukomie”*
7. Teresa Sieczkowska- *Pracownik GOPS*
8. Grażyna Mańkowska- *Przedstawiciel Rady Rodziców przy „Małym przedszkolu”*
9. Janusz Rutkowski- *Przedstawiciel Rady Rodziców przy „Małym przedszkolu”*

W aktualizacji opisano szerzej potrzeby, zasoby i problemy społeczne w Gminie Rościszewo. Zostały one zdiagnozowane na podstawie ankiet, przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy, a następnie przeanalizowane podczas warsztatów w których udział wzięli przedstawiciele różnych grup społecznych (osoby aktywne, zainteresowane rozwojem gminy).

W trzech spotkaniach warsztatowych uczestniczyły, oprócz członków zespołu roboczego przedstawiciele społeczności lokalnej, warsztatów tym wszystkich organizacji warsztatów grup formalnych warsztatów nieformalnych.

Podczas warsztatów wytyczono cele strategiczne, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celu nadrzędnego, zapisanego w misji gminy Rościszewo.

Strategia z założenia jest programem o dużym stopniu ogólności. Nie jest również zamkniętym katalogiem działań. Zarówno jego konstrukcja, jak i forma prawna (uchwała Rady Gminy) pozwolą na bieżącą ewaluację przyjętych priorytetów, jak i ocenę podejmowanych działań celem ich ewentualnej korekty.

II. STRATEGIA – DEFINICJE, ZAKRES I STRUKTURA DOKUMENTU

W opracowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na Obszarze Gminy Rościszewo przyjęto podział dokumentu na trzy części.

Dokument zawiera zatem część wstępną odnoszącą się do kanonów polityki społecznej, obowiązujących standardów oraz przyjętych na szczeblu makroekonomicznym programów z zakresu polityki społecznej. Z uwagi na fakt pozostawania Polski w Unii Europejskiej nakreślono podstawowe założenia polityki społecznej również na tym szczeblu. Wskazano także wynikające z Narodowego Planu Rozwoju uwarunkowania programowe. W celu odniesienia problemów społecznych do skali lokalnej i pokazania szerszego ich tła przedstawiono również przygotowany program na poziomie województwa.

W części diagnostycznej opisano sytuację gminy w dniu opracowywania strategii. Zawarto tam szereg danych dotyczących wszystkich dziedzin funkcjonowania lokalnej społeczności. Z uwagi na specyfikę dokumentu (strategia rozwiązywania problemów społecznych) koncentrowano się na tych sferach, które w sposób bezpośredni lub pośredni rzutują na szeroko rozumiane zjawiska społeczne na terenie gminy. W części tej wskazano również główne problemy z zakresu polityki społecznej występujące na terenie gminy. Podsumowaniem tej części jest przeprowadzenie analizy SWOT wskazującej mocne i słabe strony gminy w poszczególnych dziedzinach jej funkcjonowania, określającej szanse i zagrożenia rozwojowe, wskazującej najważniejsze punkty interwencji.

W części programowej wytyczono cel nadrzędny – misję gminy w zakresie polityki społecznej oraz opracowano cele strategiczne, którym z kolei przypisano cele operacyjne. Wybór tych celów jest wypadkową wyzwań, jakie przed gminą stawia rzeczywistość społeczna, wniosków wynikających z analizy SWOT, potrzeb zgłaszanych przez beneficjentów pomocy społecznej oraz dotychczasowych doświadczeń władz gminy w tym zakresie.

Strategia będzie realizowana w latach 2006 -2015.

Wybór tego okresu nie jest przypadkowy. Z jednej strony dziewięcioletni okres realizacji dla programów społecznych nie jest terminem długim, z drugiej zaś pokrywa się z przyjętym w Unii Europejskiej okresem budżetowania. Członkostwo Polski w strukturach Unii daje gminom niepowtarzalną szansę korzystania z różnych środków pomocowych, również w zakresie pomocy społecznej. Jednym z warunków uzyskania wsparcia jest posiadanie spójnej, całościowej wizji polityki społecznej gminy. Przygotowany dokument odpowiada tym wymogom.

III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA AKTYWNEJ POLITYKI SPOŁECZNEJ

POZIOM MIĘDZYKRAJOWY

Obecnie najważniejszym, długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest **Strategia Lizbońska**. Została ona przyjęta na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w marcu 2000 roku. Jej przewodnim celem jest uczynienie z Unii wiodącej gospodarki świata w perspektywie do 2010 roku. Temu ogólnemu celowi służyć mają następujące działania systemowo-regulacyjne:

- szybkie przechodzenie do gospodarki opartej na wiedzy,
- liberalizacja i integracja poszczególnych rynków i sektorów gospodarki,
- rozwój przedsiębiorczości,
- wzrost zatrudnienia i zmiana modelu społecznego,
- dbałość o stałe fundamenty rozwoju i środowisko naturalne.

Wdrażanie Strategii Lizbońskiej odbywa się przy pomocy **Otwartej Metody Koordynacji** (*Open Method of Coordination; OMC*).

Otwarta Metoda Koordynacji jest zdecentralizowaną metodą koordynacji polityki wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metoda ta należy do perswazyjnych metod realizacji wspólnych przedsięwzięć i jest realizowana w czterech etapach:

- uzgodnienie wspólnych celów,
- przeniesienie tych celów do programów narodowych czy regionalnych,
- uzgodnienie sposobów mierzenia realizacji tych celów (wskaźniki),
- monitorowanie, ocena i porównanie między sobą najlepszych przykładów w danej dziedzinie działania.

Otwarta Metoda Koordynacji ma być narzędziem i środkiem do osiągnięcia wspólnych celów ustalonych podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei w grudniu 2000 roku. Wówczas to Rada Europejska przyjęła **Europejską Agendę Społeczną** (*European Social Agenda*), która odgrywa kluczową rolę w budowaniu ekonomicznego wzrostu (Strategii Lizbońskiej) przez rozwój polityki

społecznej. Jednym z głównych kierunków polityki społecznej wytyczonych przez Europejską Agendę Społeczną jest zwalczanie biedy oraz wszelkich form wykluczenia i dyskryminacji w celu promowania integracji społecznej. Realizowanie tego celu ma odbywać się na podstawie Otwartej Metody Koordynacji, która ma pomóc w redukcji zjawiska ubóstwa do 2010 roku, co jest zgodne z poprzednimi ustaleniami Strategii Lizbońskiej.

Konkretyzacją ogólnych celów z dziedziny integracji społecznej ze Strategii Lizbońskiej i Europejskiej Agendy Społecznej było przyjęcie tzw. wspólnych celów i wspólnych wskaźników. Wspólne cele zostały zaakceptowane w Nicei w grudniu 2000 roku i zwane są one **celami nicejskimi**. Na podstawie celów nicejskich państwa Unii Europejskiej miały ustalać narodowe priorytety w walce z ubóstwem i ekskluzją społeczną. Cztery główne cele nicejskie to:

- Zapewnienie dostępu do pracy, zasobów, praw, dóbr i usług dla wszystkich.
- Zapobieganie ryzyku wykluczenia.
- Pomoc najbardziej narażonym (wspieranie najślabszych).
- Mobilizacja wszystkich aktorów /organizacji ze sfery polityki gospodarczej i społecznej.

POZIOM KRAJOWY

Wspólne cele i wskaźniki stanowiły ramę do powstania **Krajowych Planów Działania na rzecz Integracji Społecznej**, które stanowią element bazowy Otwartej Metody Koordynacji.

Do czerwca 2001 roku państwa członkowskie Unii Europejskiej przygotowały przewidziane w Agendzie Społecznej dwuletnie Krajowe Plany Działania na rzecz Integracji Społecznej. Koncepcja ta miała na celu wspólne uczenie się, wymianę doświadczeń i praktyk w walce z ubóstwem i wyłączeniem społecznym.

W ramach zachęcania państw członkowskich do współpracy w sferze Otwartej Metody Koordynacji w dziedzinie ubóstwa i wykluczenia społecznego w styczniu 2002 roku rozpoczęła się realizacja pięcioletniego **Wspólnotowego Programu Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym**. Celem tego programu jest wspieranie badań, udoskonalenie metod statystycznych, ułatwienie wymiany informacji między państwami członkowskimi (w tym o tzw. dobrych praktykach) oraz wzmacnianie powiązań i kontaktów między organizacjami angażującymi się w realizację celów programu we wszystkich państwach członkowskich.

Polska od 2001 roku bierze udział w Programie Działań na Rzecz Walki z Wykluczeniem Społecznym. W 2004 r. natomiast w Ministerstwie Polityki Społecznej przygotowano Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej na lata 2004 – 2006 r. Dokument ten stanowi ocenę stanu faktycznego, w jakim znajduje się Polska u progu akcesji do UE, identyfikuje grupy społeczne narażone na wykluczenie, wskazuje instrumenty polityki społecznej, określa priorytety do

osiągnięcia oraz opisuje działania, jakie należy podjąć, by wskazane cele osiągnąć. W końcowej części Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej określa rozwiązania instytucjonalne mające zapobiegać ekskluzji społecznej oraz wskazuje przykłady dobrych praktyk działań w zakresie polityki społecznej.

Na szczeblu ogólnokrajowym podstawowym dokumentem planistycznym jest przyjęta we wrześniu 2005 r. „**Strategia Polityki Społecznej na lata 2007 – 2013**”. Dokument ten, towarzyszący realizacji **Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007 – 2013** określa cel nadrzędny Strategii Polityki Społecznej rządu, jakim jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli. Strategia polityki społecznej formułuje **7 priorytetów i kierunków polityki społecznej** rządu. Są to:

1. poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci;
2. wdrożenie aktywnej polityki społecznej;
3. kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych;
4. tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie;
5. aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych;
6. partnerstwo publiczno – społeczne podstawą rozwoju usług społecznych;
7. integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Realizacja strategii ma być na bieżąco monitorowana i ma przynieść wymierne korzyści wynikające z zaplanowanej integracji społecznej. Jej efektem ma być zapobieganie ekskluzji społecznej, zwiększenie potencjału rozwoju, ma służyć rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, tworzyć tak pożądane więzi społeczne na poziomie lokalnym, mobilizować aktywność społeczną (także na rynku pracy), wpływać na poprawę jakości życia.

POZIOM WOJEWÓDZKI

Misją samorządu województwa mazowieckiego, realizowaną w ramach **strategii wojewódzkiej polityki społecznej Mazowsza na lata 2005-2013** jest osiągnięcie odczuwalnych społecznie, pozytywnych efektów w zakresie priorytetowych obszarów polityki społecznej, jakie stanowią: ubóstwo, uzależnienia, starość, bezrobocie, niepełnosprawność.

Cele strategiczne to:

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie.
2. Tworzenie mechanizmów wychodzenia z bezdomności i zapobiegających przechodzeniu osób ubogich w stan bezdomności.
3. Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu, promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie postaw sprzyjających temu zachowaniu.
4. Ograniczanie używania i dostępności do narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz związanych z tym problemów.
5. Podniesienie jakości życia osób starych, zaspokajanie ich potrzeb poprzez spójne i skoordynowane działania podmiotów mających wpływ na realizację regionalnej polityki społecznej.
6. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy w zakresie działań objętych pomocą społeczną, wspieranej przez realizację sektorowych i regionalnych programów.
7. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Przystąpienie Rzeczypospolitej Polskiej do struktur zjednoczonej Europy ma znaczenie nie tylko w wymiarze ogólnokrajowym, ale również lokalnym. Gminy, stanowiące niezwykle istotny element struktury organizacyjnej państwa będący naturalnym forum, płaszczyzną organizowania, rozwoju i zaspokajania potrzeb lokalnej społeczności stają w związku z tym przed szeregiem nowych wyzwań.

Warunkiem zrównoważonego rozwoju jest planowe i oparte na rzetelnej analizie stanu faktycznego dostrzeżenie szans i zagrożeń, zminimalizowanie niekorzystnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych oraz maksymalne wykorzystanie wszystkich walorów, mocnych stron i możliwości. Dlatego potrzebą chwili było opracowanie planu wytyczającego cel nadrzędny dla władz gminy oraz wskazanie dróg do jego osiągnięcia.

Regionalny Program Operacyjny Województwa mazowieckiego 2007 – 2013 (wersja 1.6 z czerwca 2006 roku)

Priorytet VII. Tworzenie i poprawa warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego
Cel główny: Poprawa dostępności i jakości infrastruktury o charakterze społecznym.

Cele szczegółowe

- podniesienie standardów ochrony zdrowia i życia oraz upowszechnienie leczenia, także specjalistycznego
- poprawa jakości infrastruktury służącej opiece społecznej
- poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej

POZIOM POWIATOWY

Powiat sierpecki. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu w latach 2005-2012

Kierunki rozwoju pomocy społecznej i główne kierunki działań w rozwiązywaniu problemów społecznych powiatu

1.Pomoc osobom bezrobotnym

Cele:

- zmniejszenie bezrobocia oraz jego skutków poprzez:
 - stwarzanie warunków do powstawania nowych miejsc pracy,
 - dostosowanie profilu kształcenia zawodowego do wymogów lokalnego rynku pracy,
 - pomoc osobom bezrobotnym i zagrożonym bezrobociem,

Kierunki realizacji celów:

- a)koordynacja działań i wymiana informacji instytucji i organizacji zajmujących się problematyką rynku pracy takich jak Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miasta w Sierpcu i Urzędy Gmin, Stowarzyszenia i przedstawiciele pracodawców,
- b)dostosowywanie szkoleń dla bezrobotnych,
- c)monitorowanie rynku pracy,
- d)szeroko prowadzona polityka informacyjna na temat istniejących form pomocy osobom bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem.

2.Pomoc rodzinom

Cele: umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

Kierunki realizacji celów:

- uruchamianie i stymulacja własnych zasobów i możliwości rodzin,
- ewaluacja systemu opieki nad dzieckiem,
- zmniejszenie skutków niedostatku wynikającego z sytuacji rodzinnej, bezrobocia itd.

3. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Cel: zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych nie mogących zaspokoić ich we własnym zakresie.

Cele szczegółowe :

1. wspieranie samodzielności i partycypacji społecznej ludzi starszych,
2. wspieranie ludzi starszych potrzebujących pomocy i pielęgnacji w aspekcie ich samodzielności,
3. wyrównanie warunków życia
4. tworzenie systemu oparcia społecznego.

Kierunki realizacji celów:

integracja ze środowiskiem osób starszych i niepełnosprawnych,
aktywizowanie rodzin i środowiska lokalnego do działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych,
rozwój infrastruktury pomocy społecznej niezbędnej w zaspokajaniu potrzeb opiekuńczych i bytowych osób starszych i niepełnosprawnych.

4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych

Główne kierunki działań dotyczą:

1. Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
3. Udzielenia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologiczno-społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
4. Wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów alkoholowych.
5. Sposobu dystrybucji alkoholu, w tym:
ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych,
ograniczenie usytuowania punktów sprzedaży alkoholu w obszarach placówek obsługujących dzieci i młodzież,
wprowadzenie skutecznej kontroli przestrzegania zapisów ustawy przez podmioty sprzedające napoje a w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedawania alkoholu nietrzeźwym i nieletnim.

5. Zapobieganie narkomanii

Proponowane kierunki działań:

Realizacja zadań poprzez:

- a) organizowanie konsultacji i poradnictwa dla osób eksperymentujących z różnego rodzaju środkami odurzającymi, anabolikami oraz uzależnionych i ich rodzin,
- b) grup wsparcia dla rodziców,
- c) zajęcia profilaktyczne i wykłady edukacyjne skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców, dotyczące:
 - mitów i stereotypów związanych z narkotykami;
 - zagrożeń związanych z eksperymentowaniem i zażywaniem narkotyków w zakresie zachowań ryzykownych;
 - symptomów uzależnienia i zagrożenia uzależnieniem;
 - psychologicznych mechanizmów uzależnienia,
- d) kontakty z ośrodkami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym,
- e) nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem osób uzależnionych:
 - prowadzenie pracy ulicznej w tym środowisku;
 - organizacja pomocy socjalnej dla osób uzależnionych,
- f) całodobowy telefon zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz wszystkich osób o wysokim poziomie zachowań ryzykownych.

Organizowanie obozów terapeutycznych, klubów środowiskowych, zajęć pozalekcyjnych, atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu - nie tylko dla rodzin dysfunkcyjnych, ale dla ogółu młodzieży.

Przeprowadzenie badań na poziomie szkół gimnazjalnych i średnich w celu całościowego zdiagnozowania problemu narkomanii w powiecie.

6. Zapobieganie przestępczości dzieci i młodzieży

Wpływ na skalę zmniejszenia tego problemu może mieć:

- realizacja w szkołach programów rozwiązywania konfliktów między ludźmi,
- wprowadzenie tzw. mediacji szkolnych, tj. procesu pojednania sprawcy czynu zabronionego przez prawo z jego ofiarą,

Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do utworzenia na terenie powiatu:

- 1) zajęć socjoterapeutycznych ze szczególnym uwzględnieniem tych nieletnich, którzy oczekują na umieszczenie w placówkach,
- 2) zastępczych rodzin wielodzietnych (specjalistycznych terapeutycznych itp.).

Koniecznym staje się wznowienie pracy Kuratorskiego Ośrodka Pracy z Młodzieżą przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu.

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2004 – 2012

Cele strategiczne Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu sierpeckiego na lata 2004-2012

1. Wzbudzenie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy niepełnosprawności.
2. Zidentyfikowanie i eliminowanie czynników powodujących niepełnosprawność.
3. Stworzenie warunków dla swobodnego dostępu do rehabilitacji zawodowej, leczniczej, społecznej oraz edukacji osób niepełnosprawnych.
4. Integracja osób niepełnosprawnych ze społecznością lokalną.
5. Poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Tworzenie systemu informacyjno – edukacyjnego, nakierowanego na podnoszenie świadomości w zakresie niepełnosprawności.
2. Profilaktyka i oświata zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.
3. Stworzenie systemu wczesnej identyfikacji niepełnosprawności, interwencji oraz kompleksowej rehabilitacji.
4. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do edukacji.
5. Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej i zapobieganie bezrobociu oraz jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych.
6. Organizowanie środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.
7. Tworzenie środowiska przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.
8. Stworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, kulturalnym, sportowym i rekreacji.
9. Zintegrowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

POZIOM LOKALNY

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY ROŚCISZEWO NA LATA 2005-2006 oraz 2007-2013 .

Główne cele tego planu jest - Poprawa warunków zamieszkiwania w gminie

1. Budowa i modernizacja urządzeń poboru i zaopatrzenia w wodę.
 - a) Przyłączenie do sieci wodociągowej gospodarstw domowych niekorzystających do tej pory z tego medium.
 - b) Zapewnienie ciągłości dostaw wody o wymaganych parametrach
2. Rozbudowa i termorenowacja Ośrodka Zdrowia w Rościszewie.
 - a) poprawa estetyki obiektu oraz poprawa funkcjonalności i dostosowania dla potrzeb osób niepełnosprawnych,
 - b) poprawa warunków bezpieczeństwa i higieny pracy zatrudnionych osób oraz zwiększenie komfortu pacjentów
 - c) obniżenie kosztów eksploatacji obiektu.
3. Budowa i modernizacja dróg:
 - a) poprawa dostępności komunikacyjnej gminy,
 - b) szybsze i bezpieczniejsze powiązania pomiędzy ośrodkami centralnymi,
 - c) dostęp do sieci dróg krajowych
 - d) zwiększenie atrakcyjności lokalizowania działalności gospodarczej.
4. Remont Pałacu w Rościszewie i utworzenie w nim Izby Pamięci F. Chopina, centrum informacji, biblioteki i pomieszczeń biurowych:
 - a) mieszkańcy uzyskają ostęp do instytucji kultury,
 - b) placówka promować będzie gminę na zewnątrz,
 - c) zagospodarowanie i uratowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego
5. Budowa oczyszczalni ścieków
 - a) likwidacja zagrożeń środowiska,
 - b) podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców

Plan Rozwoju Miejscowości Rościszewo (opracowany w 2005 roku)

Planowane kierunki rozwoju.

Wizja stanu docelowego:

- rozwinięta oferta turystyczna
- centrum kulturalne gminy,
- odnowiony zespół dworski
- Izba Pamięci poświęcona Fryderykowi Chopinowi
- wykształceni, aktywni zawodowo i społecznie mieszkańcy, aktywna młodzież,
- praca w sferze produkcyjno – usługowej, w rolnictwie i po za nim, działalność gospodarcza, turystyka
- aktywni liderzy społeczności lokalnej, stowarzyszenia kulturalne i turystyczne,
- zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami,
- utrzymanie układu przestrzennego, estetyczne zagospodarowanie posesji,
- regularne połączenia komunikacyjne do każdej miejscowości gminy,
- sala gimnastyczna przy szkole podstawowej, pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, biblioteka, świetlica dla dzieci i młodzieży wyposażona w sprzęt sportowy, coroczny turniej piłki nożnej.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo do roku 2015 która jest dokumentem zawierającym podsumowanie innych wewnętrznych dokumentów, wskazujących władzom i mieszkańcom kierunki rozwoju wspólnoty samorządowej, władzom gminy zaś służyć będzie, w miarę realizacji programu, jako miernik realizacji osiągnięć założonych celów. Strategię Rozwoju Gminy można zdefiniować jako szereg, wewnętrznie spójnych, powiązanych ze sobą zaplanowanych działań, opracowanych świadomie i celowo, określających sposób osiągania wyznaczonych celów. Szczegółowe zadania podejmowane dla realizacji określonych celów strategicznych ujęte są w przygotowanym wcześniej **Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Rościszewo na lata 2004 – 2006 i 2007 – 2013**. Dokument ten określa nie tylko przyjęte zadania, wskazuje również sposób finansowania projektów i mierniki ich realizacji. Plan Rozwoju Lokalnego ma charakter otwarty i może ulec modyfikacjom w przypadku znaczących zmian uwarunkowań zewnętrznych bądź wewnętrznych.

Przytoczone odniesienia od poziomu międzynarodowego do poziomu lokalnego wskazują na powiązanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych z każdym z tych poziomów.

IV. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina Rościszewo położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sierpeckim. Gmina sąsiaduje:

- od południa z gminami Sierpc i Zawidz oraz miastem Sierpc;
- od zachodu z gminą Szczutowo (powiat sierpecki) oraz gminą Skrwilno (powiat rypiński);
- od północy z gminami Biezuń i Lutocin (powiat żuromiński);
- od południowego wschodu z gminą Zawidz (powiat sierpecki).

Rościszewo leży w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka i 145 km od Warszawy.

Oś komunikacyjną gminy stanowi droga wojewódzka nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w.

Gmina zajmuje powierzchnię 115,08 km². Zamieszkuje ją 4491 mieszkańców. Wskaźnik zaludnienia wynosi 39 os/km².

Wyszczególnienie	ha	%
Powierzchnia geodezyjna	11508	100
Użytki rolne	9285	80,7
Grunty pod lasami i zadrzewieniami	1323	11,5
Pozostałe grunty	900	7,8

*Podstawa: dane Urzędu Gminy Rościszewo

Rościszewo pełni funkcję lokalnego ośrodka administracyjno-usługowego, w którym mieści się Urząd Gminy. W skład gminy wchodzi 29 sołectw.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Powstające na terenie gminy Rościszewo ścieki to ścieki socjalno – bytowe oraz będące wynikiem działalności rolniczej. W 2008 roku zakończono budowę oczyszczalni ścieków i pierwszy etap budowy kanalizacji w miejscowości Rościszewo. W chwili obecnej 40 gospodarstw podłączonych zostało do głównego kolektora. Reszta prac budowlanych została rozłożona na następne 3 lata. Ponadto władze gminy zamierzają zaangażować się w promowanie i wspieranie małych oczyszczalni przydomowych oraz likwidację nieszczelnych szamb, które powinny zostać zastąpione szczelnymi zbiornikami ścieków.

Gospodarka odpadami

Gmina Rościszewo nie posiada własnego składowiska odpadów. Gmina korzysta ze składowiska odpadów w Rachocinie, w gminie Sierpc, którego właścicielem jest Urząd Miasta w Sierpcu. Rolniczy charakter gminy sprawia, że odpady przemysłowe i niebezpieczne występują w znikomych ilościach. Szacuje się, że zorganizowany system wywozu odpadów obejmuje 60% ogółu odpadów komunalnych. Rościszewo przystąpiło do Stowarzyszenia Gmin Powiatu Sierpeckiego, którego jednym z celów jest m.in. budowa międzygminnego składowiska odpadów.

Zaopatrzenie i pobór wody

Urządzenia do poboru i uzdatniania wody znajdują się w miejscowościach Łukomie i Rościszewo. Pracują 3 studnie głębinowe, których maksymalna wydajność wynosi 1950 m³/dobę. Z sieci wodociągowej korzysta obecnie cała gmina

Elektroenergetyka

Sieć energetyczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i stanowi jednolity system krajowy. Niezbędne są jednak drobne modernizacje dotyczące zwiększenia rezerwy mocy, wymiany linii napowietrznych na nowocześniejsze kable ziemne oraz rozbudowę istniejących transformatorów.

Gazownictwo

Obecnie gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Spowodowane jest to zbyt dużą odległością od gazociągów tranzytowych oraz brakiem stacji redukcyjnych. Mieszkańcy korzystają z gazu propan butan magazynowanego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Ciepłownictwo

W gminie brak jest centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. Podstawowa sieć wsi to typowa zabudowa wiejska z przewagą domów jednorodzinnych wolnostojących, gdzie źródła ciepła mają charakter dowolny. Stosowane są rozwiązania indywidualne, jednak z przewagą wykorzystania węgla. Niektóre z budynków użyteczności publicznej wyposażone są w ekologiczne kotłownie wykorzystujące jako paliwo olej opałowy.

Sieć drogowa

Struktura przestrzenna sieci drogowej gminy Rościszewo jest średnio rozwinięta. Najważniejszym elementem tej sieci jest droga wojewódzka nr 541 relacji Dobrzyń - Rościszewo - Lubawa przebiegająca przez gminę na odcinku długości 13,6 km. Pozostałą sieć drogową stanowią drogi powiatowe i gminne. Wskaźnik gęstości dróg wynosi 104,14 km/100km²

Infrastruktura komunikacji elektronicznej

Na całym zamieszkanym obszarze gminy dostępna jest sieć telefonii przewodowej. Jedynym ograniczeniem w dostępie do tego środka komunikacji jest bariera kosztowa po stronie indywidualnych odbiorców. Zainstalowane centrale pozwalają na zestawienie dostępu szerokopasmowego do sieci Internet typu Neostrada. Gmina objęta jest również zasięgiem ogólnopolskich sieci telefonii bezprzewodowej.

3. DZIEDZICTWO KULTUROWE

Na obszarze gminy występuje kilka obiektów o znaczących wartościach kulturowych. Są to głównie obiekty sakralne, zespoły parkowo-dworskie oraz cmentarze.

Spis zabytków na terenie gminy Rościszewo

Lp.	Lokalizacja	Dziedzictwo Kulturowe
1	Rościszewo	Zespół dworski z końca XVIII w. w stylu barokowym obejmujący

Lp.	Lokalizacja	Dziedzictwo Kulturowe
		dwór, spichlerz i park. Znany z częstych pobytów i koncertów F. Chopina.
2	Łukomie	Dworek drewniany wraz z parkiem z przełomu XVIII i XIX wieku. Obiekty wymagające remontu i zabiegów konserwatorskich.
3	Łukomie	Kościół drewniany z 1761 roku, dzwonnica Kościoła.
4	Rościszewo	Kościół murowany z cegły w stylu barokowym z 1781 roku, brama Kościoła, dzwonnica.
5	Rościszewo	Cmentarz rzymskokatolicki.
6	Łukomie	Cmentarz rzymskokatolicki.

4. GOSPODARKA

Wiodącą funkcją gminy pozostaje rolnictwo. Działalności rolniczej sprzyjają stosunkowo dobre gleby oraz łagodna rzeźba terenu. Pewnym ograniczeniem jest niski wskaźnik opadów atmosferycznych.

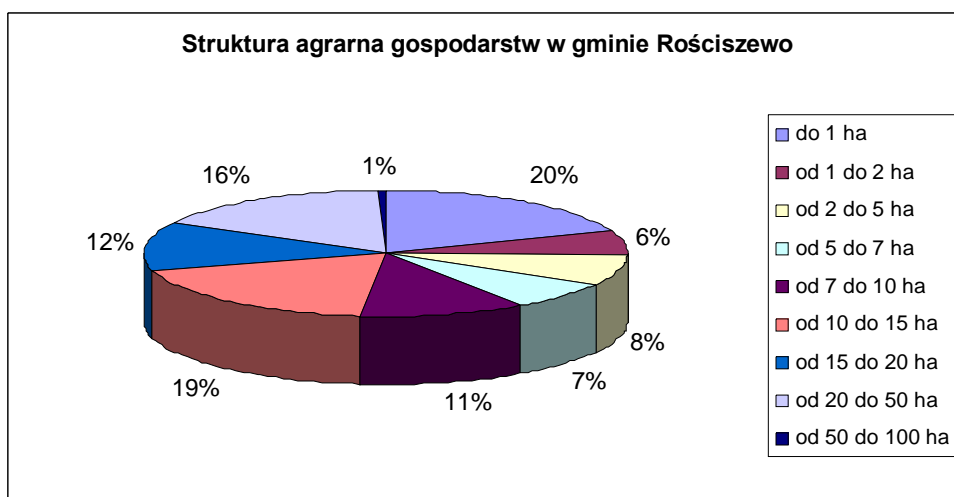
Rolnictwo – struktura gospodarstw

Na obszarze gminy dominującą formą jest rolnictwo indywidualne. Struktura agrarna gminy jest stosunkowo korzystna (gospodarstwa pow. 10 ha stanowią 38% ogółu).

Liczba gospodarstw	
Grupy obszarowe użytków rolnych	
Ogółem	810
do 1 ha	156
od 1 do 2 ha	51
od 2 do 5 ha	62
od 5 do 7 ha	59
od 7 do 10 ha	90
od 10 do 15 ha	154

od 15 do 20 ha	100
od 20 do 50 ha	133
od 50 do 100 ha	5
pow. 100 ha	0

* Podstawa: Dane GUS – Wg ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r.

Rolnictwo - produkcja roślinna i zwierzęca.

Struktura zasiewów przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	
	W ha	Ilość Gospodarstw
pszenica		
- jara	224,53	120
- ozima	48,92	26
żyto	1871,70	525
jęczmień		
- jary	300,90	154
- ozimy	36,26	20

owies	291,23	194
pszenżyto		
- jare	688,08	344
- ozime	274,89	119
mieszanki zbóż		
- jare	1698,79	506
- ozime	82,89	29
ziemniaki	489,02	516
buraki cukrowe	101,95	30
kukurydza na ziarno	44,94	83
kukurydza na zielonkę	150,64	62

* Podstawa: Dane GUS – wg ostatniego Powszechnego Spisu Rolnego z 2002 r.

W strukturze zasiewów dominują zboża. Na dalszych miejscach lokują się rośliny okopowe.

Hodowla obejmuje głównie trzodę chlewną i bydło, choć wiele jest również gospodarstw, które funkcjonują bez hodowli.

Pozarolnicza działalność gospodarcza

Typowo rolniczy charakter gminy potwierdza niewielka liczba podmiotów gospodarczych. W 2008 r. w systemie REGON zarejestrowanych było 138 podmiotów. Jednakże tylko 58 z nich to podmioty prowadzące typowo komercyjną działalność gospodarczą. Pozostałe to instytucje, szkoły, stowarzyszenia itp. Największe z nich to:

PPH Ceglutex – producent ceramiki budowlanej z siedzibą w Babcu Piasecznym;

Hodowla i Wylęgarnia Drobiu w Babcu Piasecznym.

5. MIESZKAŃCY

Wielkość populacji

Demografia jest ważnym czynnikiem wpływającym na tempo rozwoju społeczno – gospodarczego.

Najważniejsze cechy demograficzne, które mają wpływ na możliwości rozwojowe gminy to:

- poziom wykształcenia mieszkańców;
- utrzymanie się średniego wskaźnika gęstości zaludnienia;
- dynamiczna struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, spadającym procentowym udziałem ludności w

wieku produkcyjnym i występowanie wzrostowego trendu procentowego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym;

- zachowanie równowagi pomiędzy płciami;
- dodatni poziom przyrostu naturalnego;
- odwrócenie niekorzystnych trendów migracyjnych.

Liczba ludności w gminie systematycznie spada. Przesądza o tym ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny.

Struktura wiekowa

Poniższa tabela przedstawia populację gminy w rozbiciu na grupy wiekowe uwzględniając płeć (wg stanu na dzień 31.12.2007 r. – dane pochodzą z ewidencji UG w Rościszewie)

Grupa wiekowa	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
0-5 lata	272	121	151
6-12 lat	420	225	195
13-18 lat	496	244	252
19-65 lat	1353	1353	
19-60 lata	1125		1125
Powyżej 65 lat - mężczyźni	211	211	
Powyżej 60 lat - kobiety	476		476

Najliczniejszą grupę wiekową stanowią mężczyźni w wieku produkcyjnym tj. między 19 a 65 rokiem życia.

Poziom wykształcenia ludności

W gminie dominują osoby z wykształceniem podstawowym. Przedstawione dane dotyczą wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2002 r. Obserwowane trendy dążenia dużych grup ludności do podwyższania i uzupełniania wykształcenia pozwalają sądzić, że dane dotyczące wykształcenia z roku na rok ulegają znaczącej poprawie.

Rodzaj wykształcenia	Liczba osób	Mężczyźni	Kobiety
Wyższe	75	30	45
Policealne	62	15	47
Średnie	537	250	287
Zasadnicze zawodowe	837	508	329
Podstawowe ukończone	1575	777	798
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	362	124	238

*Podstawa: Dane GUS wg ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego - 2002 – nieaktualne dane

Poziom bezrobocie

Większość mieszkańców gminy utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Cechą charakterystyczną tej gałęzi gospodarki jest kumulowanie przez nią nadwyżek siły roboczej i niewystępowanie zjawiska generowania nowych miejsc pracy. W połączeniu z rozdrobnioną strukturą obszarową gospodarstw skutkuje to przeludnieniem agrarnym i narastaniem ukrytego bezrobocia.

Największym działem zatrudnienia jest rolnictwo. Gminę cechuje niewielka ilość podmiotów gospodarczych, a w szczególności takich, które zatrudniałyby powyżej 10 pracowników. Niewielki odsetek takich zatrudnionych pracuje w sektorze usług, a i to głównie nierynkowych. Znaczącym pracodawcą w skali gminy jest samorządowa oświata.

Stopa bezrobocia w Gminie:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na 31.12.2007 r. – 325 osób
- oficjalny wskaźnik bezrobocia - 8%

6. OCHRONA ZDROWIA

Ochronę zdrowia mieszkańców gminy Rościszewo zapewnia Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowia w Rościszewie. Zatrudnia on troje lekarzy: dermatologa, internistę i pediatrę. Ponadto w gminie funkcjonuje gabinet stomatologiczny.

Zaopatrzenie w leki zapewnia punkt apteczny w Rościszewie.

7. EDUKACJA, KULTURA i SPORTSzkolnictwo

Na terenie gminy Rościszewo funkcjonują niżej wymienione placówki oświatowe:

- Gimnazjum w Rościszewie;
- Szkoła Podstawowa w Rościszewie;
- Szkoła Podstawowa w Łukomiu.

Szkolnictwo publiczne podstawowe i gimnazjum w roku szkolnym
2008/2009

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1	Liczba szkół podstawowych	2
2	Liczba oddziałów szkół podstawowych	18
3	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	297
4	Liczba gimnazjów	1
5	Liczba uczniów gimnazjum	200
6	Liczba oddziałów gimnazjum	9
7	Razem uczniów	497
8	Przedszkola	-
9	Liczba oddziałów „0”	3
10	Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych „0”	49

*Podstawa: dane Urzędu Gminy Rościszewo

Stan bazy oświatowej gminy jest zróżnicowany. Szkoła Podstawowa w Rościszewie i Gimnazjum mieszczą się w jednym budynku. Z uwagi na fakt, że został on oddany do użytku w 1997 r. jest wyposażony w salę gimnastyczną oraz dwie pracownie komputerowe - odrębne dla gimnazjum i szkoły podstawowej. Szkoła w Łukomiu została natomiast oddana do użytku we wrześniu 2004 r. Jest to nowoczesny obiekt, jednakże z uwagi na szczupłość środków budowa sali gimnastycznej planowana jest w drugim etapie budowy. Gmina przygotowała pomieszczenie na salę komputerową, która została wyposażona w sprzęt przez Ministerstwo Edukacji i Sportu.

W roku szkolnym 2008/2009. zatrudnionych jest 35 nauczycieli w szkołach podstawowych i 20 nauczycieli w gimnazjum.

Kultura

W miejscowościach: Rościszewo, Polik, Łukomie, Kuski, Lipniki, Borowo, Rzeszotary - Chwały, Rzeszotary - Stara Wieś funkcjonują remizy strażackie, w których organizowane są imprezy kulturalne. Corocznie organizowane są dożynki gminne, zaś w dniu św. Floriana odbywają się uroczystości Dnia Strażaka.

Sport

Na terenie gminy działa jeden klub sportowy. Jest to Ludowy Klub Sportowy „Skrwa” Łukomie. Prowadzi on sekcje piłki nożnej juniorów i seniorów. Występuje w klasie okręgowej rozgrywek. Do dyspozycji miłośników sportu pozostają boiska sportowe w Rościszewie i Łukomiu oraz sala gimnastyczna przy publicznej Szkole Podstawowej w Rościszewie.

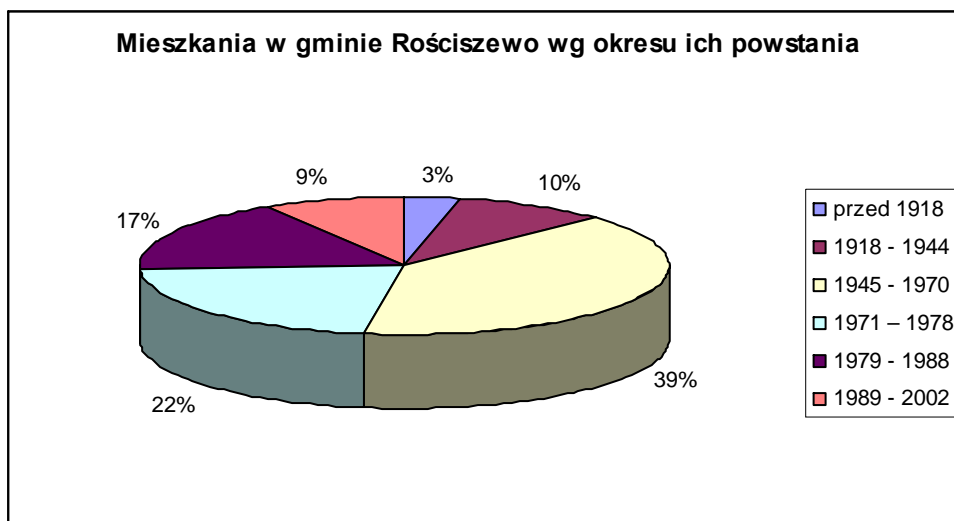
Corocznie organizowany jest turniej piłki nożnej o puchar Wójta Gminy Rościszewo.

8. STAN INFRASTRUKTURY MIESZKANIOWEJ

Łączna liczba mieszkań na obszarze gminy Rościszewo wynosi 1055 (pow. 88 234 m²), z czego na stałe zamieszkałych jest 1045 mieszkań (pow. 87 584 m²).

Okres budowy	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa (m²)
przed 1918	35	2103
1918 - 1944	101	6760
1945 - 1970	418	32036
1971 – 1978	227	19249
1979 - 1988	183	18131
1989 - 2002	91	9955

*Podstawa: Dane GUS wg ostatniego NSP 2002

Jak widać z załączonego zestawienia, mieszkania pochodzące z lat 1945 – 1971 wynoszą 39%, a mieszkań zbudowanych w latach 1971 – 2002 jest 48%.

Dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie budowy zagrodowej. Sytuacja mieszkaniowa ludności jest zadowalająca, zarówno jeśli chodzi o liczbę izb w przeliczeniu na 1 mieszkańca, jak i przypadającą na osobę powierzchnię użytkową.

Liczba m ² na 1 osobę	Liczba mieszkań
poniżej 7	23
od 7 do 9,9	52
Od 10 do 14,9	202
od 15 do 19,99	196
od 20 do 29,99	264
30 i więcej	308

*Podstawa: Dane GUS NSP 2002 – nieaktualne dane

Mieszkania wg ilości izb i powierzchni ogółem

Liczba izb w mieszkaniu	Liczba mieszkań
1 izba	13
2 izby	101
3 izby	209
4 izby	275

5 i więcej izb	447
----------------	-----

*Podstawa: Dane GUS wg ostatniego NSP 2002

Powierzchnia mieszkania [m ²]	Liczba mieszkań
do 30	32
30 – 39	60
40 – 49	77
50 – 59	82
60 – 79	207
80 – 99	251
100 – 119	187
120 i więcej	150

*Podstawa: Dane GUS wg ostatniego NSP 2002

Stan wyposażenia mieszkań w media, przyłącza i centralne ogrzewanie ulega z roku na rok znaczącej poprawie. Wszystkie mieszkania wyposażone są w energię elektryczną.

Potrzeby mieszkaniowe ludności gminy zaspokojone są w stopniu dobrym. Dotyczy to zarówno liczby izb w mieszkaniach, jak i przypadającego metrażu na 1 osobę.

9. POMOC SPOŁECZNA

Rodzaje udzielanego wsparcia socjalnego

Pomoc społeczna w gminie wykonywana jest poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Bezpośrednie wsparcie socjalne udzielane jest najczęściej rodzinom wielodzietnym, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem oraz właścicielom gospodarstw rolnych o małej powierzchni i słabej klasie użytkowanych gruntów. Pomoc kierowana jest również do rodzin patologicznych, osób nieporadnych życiowo, ludzi starych czy przewlekle chorych. Pomoc społeczna angażuje znaczne środki pochodzące z gminnego budżetu, które w innej sytuacji można by przeznaczyć na inwestycje prorozwojowe. Uzupełnieniem działań gminy jest wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące realizacji polityki społecznej w gminie Rościszewo w latach 2006 – 2007:

Wysokość otrzymywanych przez gminę dotacji ze skarbu państwa z przeznaczeniem na pomoc społeczną (w dwóch ostatnich latach):	2006	2007
na zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych	1.504.954	1.730.386
na opłacenie ubezpieczenia zdrowotnego za osoby pobierające świadczenia	5.189	6.795
na wypłatę zasiłków stałych i okresowych	144.063	161.821
Razem:	1.654.206	1.899.002

Wydatki Gminy na pomoc społeczną (w dwóch ostatnich latach):	2006	2007
Pomoc w formie pieniężnej (zasiłki stałe, okresowe, celowe, pożyczki)	50.400	37.922
Pomoc w formie niepieniężnej łącznie:	132.260	142.532
w tym: praca socjalna	-	-
składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	-	-
pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie	-	-
zapewnienie schronienia	-	-
zapewnienie posiłku	72.902	79.742
zapewnienie niezbędnego ubrania	-	-
usługi opiekuńcze (w tym specjalistyczne) łącznie	59.358	62.790
bilet kredytowany	-	-
Inne wydatki na pomoc społeczną (jakie?	-	-
Razem	182.660	180.454

Łączna, ogólna liczba beneficjentów objętych pomocą społeczną w poszczególnych latach:	2006	2007
Łączna liczba OSÓB objętych pomocą społeczną	1443	1126
Łączna liczba RODZIN objętych pomocą społeczną	331	276

Liczba beneficjentów usług z zakresu pomocy społecznej w poszczególnych grupach odbiorców:	2006	2007
OSOBY STARSZE (łącznie liczba osób w poszczególnych latach)	74	51
RODZINY (łącznie liczba rodzin w poszczególnych latach)	331	276
DZIECI I MŁODZIEŻ (łącznie liczba osób w poszczególnych latach)	316	365

Wysokość wydatków gminy związanych z rozwiązywaniem poszczególnych problemów społecznych

2006 2007

1. zapobieganie alkoholizmowi i uzależnieniom oraz zwalczanie ich skutków	10	10
2. pomoc bezdomnym	-	-
3. walka z bezrobociem	84	47
4. rozwijanie oferty rozwoju dzieci i młodzieży	-	-
5. dostarczanie wsparcia specjalistycznego	-	-
6. pomoc osobom niepełnosprawnym	19	10
7. rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych	80	76
8. pomoc osobom starszym	40	40
9. zwalczanie, zapobieganie oraz pomoc ofiarom przemocy w rodzinie	-	-
10. pomoc osobom przewlekle chorym	30	25
11. wsparcie rodzin niepełnych	11	7
12. wsparcie rodzin wielodzietnych	42	39
13. pomoc osobom ubogim	391	150
14. działania na rzecz zmniejszania wykluczenia społecznego	-	-
15. inne problemy (jakie?)	-	-

Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie

Celem działania Ośrodka jest realizowanie zadań wynikających z przepisów o pomocy społecznej, w tym szczególnie umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działalność ośrodka ma za zadanie doprowadzenie w miarę możliwości do osiągnięcia samodzielności socjalnej i społecznej przez osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Do zadań Ośrodka należy w szczególności:

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o kombatantach oraz innych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawie o dodatkach mieszkaniowych, ustawie o świadczeniach rodzinnych;

- praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na stworzenie warunków sprzyjających temu celowi;
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, w tym osobom bezdomnym;
- sprawianie pogrzebu;
- świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne;
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne;
- zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw;
- podejmowanie innych działań wynikających z rozeznanych potrzeb.

Aktualnie ośrodek zatrudnia 8 osób na następujących stanowiskach:

- Kierownik – 1 osoba;
- Specjalista pracy z dziećmi – 1 osoba;
- Pracownik socjalny – 2 osoby (w tym 1 dodatkowo księgowość);
- Referent ds. świadczeń rodzinnych – 1 osoba;
- Opiekunki domowe - 2 osoby (dodatkowo 2 osoby na umowę – zlecenie);
- Pracownik gospodarczy – 1 osoba.

Wszyscy pracownicy GOPS posiadają wykształcenie zgodne z wymogami ustawy o pomocy społecznej. Baza lokalowa Ośrodka i wyposażenie w sprzęt techniczny należy uznać za dostateczne.

Ośrodek pracuje z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi pracy. Dzięki wysokim kwalifikacjom zawodowym i osobistemu zaangażowaniu pracowników, w ramach posiadanych środków, osoby potrzebujące wsparcia mogą uzyskać pomoc w swych trudnych sytuacjach życiowych. Środki, którymi gospodaruje placówka pochodzą w części z dotacji z funduszy wojewódzkich, w części ze środków własnych gminy.

10. GMINA ROŚCISZEWO NA TLE POZOSTAŁYCH GMIN POWIATU SIERPECKIEGO

Gmina Rościszewo jest jedną z siedmiu gmin powiatu sierpeckiego. Zajmuje 5. miejsce pod względem powierzchni i 7 (ostatnie) pod względem liczby mieszkańców.

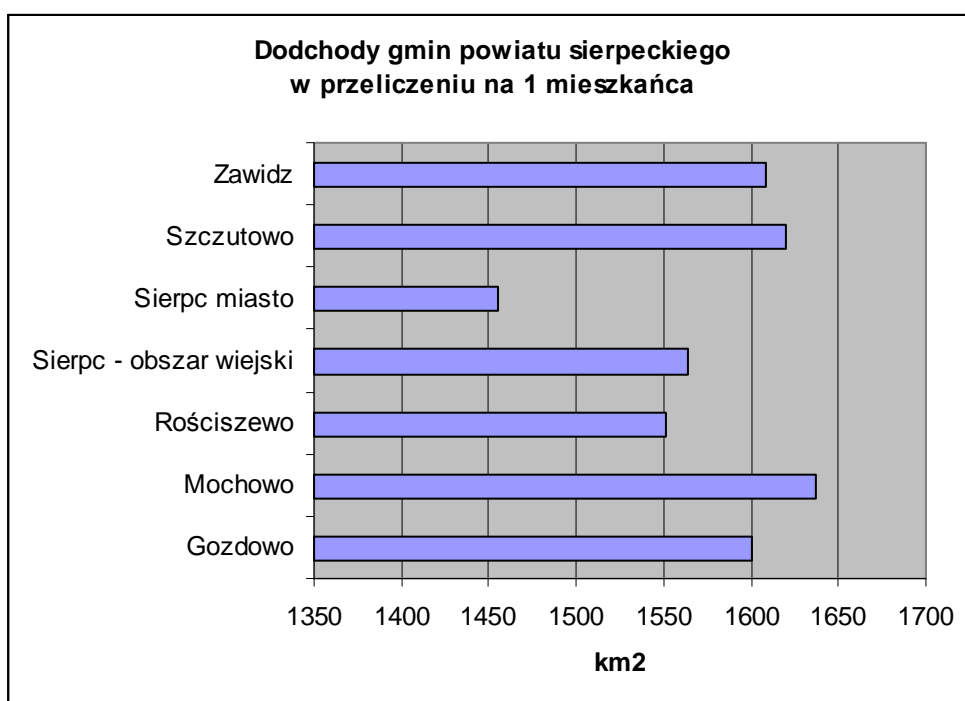

Gmina charakteryzuje się zbliżonymi do pozostałych gmin wskaźnikami dotyczącymi bezrobocia, aktywności gospodarczej mieszkańców, profilu działalności, bezrobocia.

Gmina	Dochody gminy	
	Ogółem	W przeliczeniu na 1 mieszkańca
Gozdowo	9 859 704	1600

Mochowo	10 426 756	1637
Rościszewo	6 760 171	1551
Sierpc - obszar wiejski	11 238 679	1564
Sierpc miasto	27 460 913	1455
Szczutowo	7 382 297	1620
Zawidz	11 571 690	1609

Pod względem dochodów gmina lokuje się w okolicach średniej powiatowej (1600 zł na 1 mieszkańca przy średniej powiatowej 1577 zł.).

V. ANALIZA SWOT

UWAGI OGÓLNE

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **S**trengths (silne strony), **W**eaknesses (słabe strony), **O**pportunities (szanse), **T**hreats (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabią występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju gminy, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych gminy, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym), jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całej gminy, jak i jej części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania gminy, bądź jej poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celem tym jest:

- unikanie zagrożeń,
- wykorzystywanie szans,
- wzmacnianie słabych stron,
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony gminy, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

2. TABELA ANALIZY SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<p>czyste środowisko naturalne; indywidualne, wysokotowarowe rolnictwo; możliwość wyodrębnienia terenów pod inwestycje; powszechna dostępność wodociągu na terenie gminy; możliwość podłączenia telefonii przewodowej na terenie gminy; działalność władz gminnych ukierunkowana na rozwój gospodarczy i pozyskiwanie inwestorów; istnienie grupy liderów lokalnej społeczności na terenie gminy; działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie; doświadczona kadra pedagogiczna w gminnych placówkach edukacyjnych; brak czynników środowiskowych wpływających na podwyższenie wskaźników zachorowalności ludności; stosunkowo niewielka przestępczość na terenie gminy.</p>	<p>mała różnorodność gospodarcza charakteryzująca się dominacją rolnictwa; zły stan nawierzchni dróg gminnych na terenie gminy; brak uporządkowanej gospodarki ściekowej na terenie gminy; występowanie dużego jawnego i ukrytego bezrobocia; niski poziom wykształcenia mieszkańców; brak znaczącego popytu wewnętrznego z uwagi na niskie dochody mieszkańców; brak grup producenckich wśród rolników; niewielka aktywność społeczna; niewystarczająca mobilność mieszkańców; istnienie dużej grupy osób utrzymujących się z pomocy społecznej; brak infrastruktury turystycznej.</p>

Szanse	Zagrożenia
<p>wystąpienie pozytywnych skutków ożywienia gospodarczego;</p> <p>wykorzystanie środków pomocowych Unii Europejskiej;</p> <p>złagodzenie negatywnych tendencji dotyczących przyrostu naturalnego w związku z realizacją centralnie prowadzonych programów („becikowe”);</p> <p>wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców;</p> <p>pozytywne skutki działań (i ich koordynacji) prowadzonych przez instytucje odpowiedzialne za rozwój lokalny;</p> <p>przekazanie terenów pod inwestycje inwestorom.</p>	<p>konkurencyjna pozycja innych gmin zabiegających o inwestorów i środki pomocowe;</p> <p>zahamowanie wzrostu gospodarczego;</p> <p>niekontrolowany rozwój „dzikiej turystyki”;</p> <p>degradacja środowiska naturalnego;</p> <p>brak spójnej polityki państwa wobec samorządów;</p> <p>emigracja najlepiej wykształconych i najbardziej przedsiębiorczych osób z terenu gminy;</p> <p>bariery biurokratyczne w dostępie do środków pomocowych;</p> <p>wzrost przestępczości, zwłaszcza wśród nieletnich i młodocianych;</p> <p>pogarszanie się sytuacji materialnej oraz obniżenie standardów opieki medycznej finansowanej z NFZ;</p> <p>powiększanie się obszarów patologii społecznych na terenie gminy;</p> <p>wzrost postaw roszczeniowych i brak aktywności beneficjentów pomocy społecznej;</p> <p>brak wystarczających środków na politykę społeczną;</p> <p>nasilanie się zjawiska wyuczonej bezradności, brak aspiracji osób wykluczonych;</p> <p>osłabianie się więzi społecznych, alienacja jednostek.</p>

3. PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT

Analiza SWOT wykonana w oparciu o aktualną sytuację społeczno - gospodarczą gminy Rościszewo wskazuje na wiele zagrożeń w sferze polityki społecznej. Problemami są przede wszystkim wysoka stopa bezrobocia, duża liczba osób trwale bezrobotnych oraz znaczna liczba osób objętych pomocą społeczną. Choć stopień występujących patologii nie jest duży, to jednak zagrożenia są na tyle poważne, że wymagają zdecydowanych działań. Dodatkowym utrudnieniem są występujące wśród beneficjentów postawy roszczeniowe oraz niski poziom edukacji tych osób.

Na terenie Gminy można wyodrębnić pewne zasoby, które poprzez pełnione role i zadania dają możliwości rozwoju działań na rzecz społeczności.

Zasoby te można podzielić na dwie grupy:

- Instytucjonalne- formalne
- Pozainstytucjonalne – nieformalne

Zasoby instytucjonalne

Instytucja/organizacja	Pełnione role i zadania (zakres działania)	Możliwości rozwoju działań na rzecz społeczności
Urząd Gminy	Realizacja zadań o charakterze lokalnym, prowadzenie inwestycji, polityki podatkowej, oświatowej, zdrowotnej	Pozyskiwanie środków i rozszerzenie wachlarza usług dla społeczeństwa
GOPS	Prowadzenie polityki społecznej, walka z ubóstwem, patologiami, pomoc potrzebującym	Zwiększenie zakresu usług, zmiana podejścia do problemów polityki społecznej
Szkoły	Zapewnienie wykształcenia podstawowego i gimnazjalnego, zagospodarowanie czasu wolnego	Zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych, podnoszenie jakości kształcenia
Policja	Walka z przestępczością, działania prewencyjne, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa	Podjęcie bardziej intensywnych działań w środowisku

Institucja/organizacja	Pełnione role i zadania (zakres działania)	Możliwości rozwoju działań na rzecz społeczności
Służba zdrowia	Ochrona zdrowia i profilaktyka	Zwiększenie zakresu usług zdrowotnych, profilaktycznych i rehabilitacyjnych
Biblioteka	Propaguje czytelnictwo	Gminny Ośrodek Kultury
Kościół	Głoszenie wartości religijnych i etycznych	Zwiększenie zakresu pomocy charytatywnej i działań integracyjnych
Gazeta gminna	Podawanie rzetelnej informacji	Zwiększenie ilości podawanych informacji

Zasoby pozainstytucjonalne

Institucja/organizacja	Pełnione role i zadania	Możliwości rozwoju działań na rzecz społeczności
Lokalni pracodawcy	Zapewnienie miejsc pracy	Rozwój firm, tworzenie nowych miejsc pracy
Sklepy	Zaopatrzenie ludności, stwarzanie miejsc pracy, punkt informacyjny	Stosować się do ustawy o sprzedaży używek
Klub Sportowy	Sekcja piłki nożnej	Prowadzenie zajęć sportowych, fitness
Ochotnicze Straże Pożarne	Gaszą pożary, interweniują w czasie klęsk, rola reprezentatywna (budują wartości i autorytety)	Organizacja festynów, zawodów, pokazów strażackich, młodzieżowa drużyna strażacka, podnoszenie świadomości przeciwpożarowej
Sołtysi	Działania informacyjno-organizacyjne w sołectwach	Wykreowanie do roli lidera lokalnego
Radni	Stanowienie prawa lokalnego, działania na rzecz społeczności	Wykreowanie do roli lidera

4. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO (wyniki ankiet)

Najważniejsze problemy społeczne w gminie zostały zdiagnozowane na podstawie szerokiej konsultacji społecznej w oparciu o ankietę wypełnioną przez 171 osób z różnych grup zawodowych i wiekowych (wyniki ankiety zostały przedstawione w Załączniku nr 2 do niniejszej Strategii) oraz warsztaty, służące aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Jej wyniki pozwoliły określić najważniejsze problemy, jakie występują na terenie gminy w czterech wyróżnionych obszarach:

Rynek pracy i pomoc społeczna:

- Brak miejsc pracy i na terenie gminy
- Bezrobocie
- Migracja młodych
- Postawy roszczeniowe i brak aktywności odbiorców pomocy społecznej
- Kwalifikacje niedostosowane do rynku pracy
- Ubóstwo
- Brak alternatywy dla upadających gospodarstw
- Brak doradztwa zawodowego

Edukacja i wychowanie, kultura i sport:

- Niedostateczny dostęp do kultury
- Brak stołówek szkolnych
- Mała ilość imprez i wydarzeń środowiskowych
- Brak świetlic wiejskich
- Mała dostępność doradztwa psychologiczno-pedagogicznego
- Brak przedszkoli
- Brak zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie wolnym od nauki
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

- Zanikanie lokalnej tradycji i historii

Opieka zdrowotna:

- Zbyt mała liczba lekarzy, w tym lekarzy specjalistów
- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Alkoholizm i inne uzależnienia, w tym przemoc w rodzinie
- Brak szerokiej profilaktyki

Integracja różnych grup i aktywność obywatelska:

- Słabnące więzi międzyludzkie
- Izolacja społeczna osób starszych i samotnych, biednych i chorych
- Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Brak oddolnych inicjatyw i mała aktywność społeczna
- Brak miejsc rekreacji

W wyniku konsultacji społecznych, a także po wielostronnej analizie przeprowadzonej podczas warsztatów i spotkań zespołu do spraw aktualizacji niniejszej Strategii ustalono listę rankingową głównych problemów społecznych, które mieszkańcy, jak i członkowie zespołu uznali za najpilniejsze do rozwiązania.

Główne problemy:

- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Brak świetlic wiejskich i miejsc rekreacji
- Brak miejsc pracy
- Brak stołówek szkolnych
- Mała dostępność przedszkoli
- Bezrobocie i brak doradztwa zawodowego
- Mała ilość imprez i wydarzeń środowiskowych
- Mała dostępność doradztwa psychologiczno-pedagogicznego

- Brak zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki

VI. STRATEGIA DZIAŁAŃ

1. OBOWIĄZKI GMINY NAŁOŻONE PRZEPISAMI PRAWA

Strategia gminy musi być dostosowana do zadań, jakie wspólnota samorządowa obowiązana jest realizować w zakresie polityki społecznej. Zadania te, zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obejmują w szczególności sprawy:

- ochrony zdrowia,
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- edukacji publicznej,
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przepisy prawa określają, które zadania własne gminy mają charakter obowiązkowy. Przekazanie gminie w drodze ustawy nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji. Ponadto ustawy mogą nakładać na gminę obowiązek wykonywania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji, przygotowania i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów.

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej na gminy nałożono następujące zadania:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie z niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;

- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należą również:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

2. PLANOWANIE STRATEGICZNE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE ROŚCISZEWO – PRZYJĘTE ZASADY

W opracowanej strategii przyjęto kilka założeń, wynikających z zasad planowania strategicznego, materii polityki społecznej, a także posiadanej przez władze gminy praktyki. Jasne określenie zasad pozwoliło z jednej strony na koncentrowanie się na najważniejszych dla gminy kwestiach, z drugiej zaś strony stwarza szanse do zachowania spójności i komplementarności podejmowanych działań. Te zasady to:

- zasada **pomocniczości** – podejmowane będą działania aktywizujące i pobudzające do działania osoby bezpośrednio dotknięte konkretnymi problemami społecznymi, dopiero potem bezpośrednio działania ratunkowe władz samorządowych;
- zasada **efektów** odłożonych w czasie – pewne działania, choć może nie tak spektakularne i nie przynoszące bezpośrednich efektów będą procentować w przyszłości;
- zasada **promieniowania** efektów – przy wyborze konkretnych działań podejmowano takie, które poprzez łańcuch przyczynowo – skutkowy będą odnosiły pozytywne skutki również w innych obszarach;
- zasada **akceptacji** społecznej – podejmowane działania, choć słuszne aksjologicznie muszą być społecznie akceptowane (wyjaśnienie działań, jawność poczynań, zaangażowanie jak największej liczby wolontariuszy itp.);
- zasada **kontroli** społecznej – wdrażany program będzie na bieżąco raportowany oraz wykazywane będą jego pozytywne skutki tak, by społeczność lokalna mogła oceniać jego poprawność i przydatność);
- zasada **zaangażowania** społecznego – do pracy nad poszczególnymi działaniami zapraszane będą szerokie kręgi społeczne (organizacje pozarządowe, rodzice, grupy wsparcia, wolontariusze);
- zasada **kompleksowości** i sprzężenia zwrotnego – działania planowano w taki sposób, by zmiany dokonane w jednym obszarze życia powodowały pozytywne skutki w dziedzinach pokrewnych;
- zasada pozornego **altruizmu** – wdrażanie strategii poprzedzone będzie akcją informacyjną, mającą wykazać, że działania, choć skierowane głównie do osób wykluczonych lub zagrożonych takim wykluczeniem, służą całej społeczności lokalnej.

3. MISJA I WIZJA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY ROŚCISZEWA LATA 2006 – 2013

Misja – Stworzenie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia i zapewnienie im możliwości rozwoju, z troską o los osób wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.

Wizja – *Rościszewo gminą zrównoważonego rozwoju o rosnących standardach życiowych mieszkańców i szerokiej aktywności społecznej.*

W celu realizacji celu nadrzędnego, czyli misji, wydzielono 4 najważniejsze obszary życia społecznego. W każdym z obszarów określono cele operacyjne. W celu ich realizacji ustalono najważniejsze zadania wraz z harmonogramem i wskaźnikami realizacji zadań. Ponadto wskazano podmioty realizujące i wspomagające zadania, a także orientacyjny czas realizacji. Tę część Strategii opracowano w formie tabel, obrazujących przejrzyście całość przedsięwzięć.

RYNEK PRACY I POMOC SPOŁECZNA

Cele	Zadania	Harmonogram zadań	Wskaźniki zadań	realizacji	Realizatorzy	Czas realizacji
Ograniczenie ubóstwa	zjawiska Świadczenia materialne i niematerialne dla najuboższych mieszkańców. Współpraca instytucji w zakresie diagnozowania i eliminowania zjawiska ubóstwa i nieporadności życiowej. Organizacja szkoleń, kursów i doradztwa zawodowego.	1. Ustalenie kryteriów przyznawania pomocy. 2. Przyjmowanie wniosków. 3. Przekazywanie świadczeń.	1. Dochód na jednego mieszkańca. 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej.	1. Dochód na jednego mieszkańca. 2. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej.	GOPS	Na bieżąco
Ograniczenie bezrobocia i aktywizacja zawodowa	Zatrudnianie bezrobotnych przy robotach i pracach interwencyjnych. Zatrudnianie przy zadaniach z pozostałych obszarów osób bezrobotnych i absolwentów. Zatrudnianie stażystów w urzędzie gminy i jednostkach organizacyjnych.	1. Przygotowanie propozycji tematów szkoleń i zakresu kursów zawodowych. 2. Akcja informacyjna i nabór uczestników. 3. Rekrutacja bezrobotnych do prac sezonowych.	1. Liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe. 2. Liczba osób, które przekwalifikowały się. 3. Liczba utworzonych nowych miejsc pracy.	1. Liczba osób, które ukończyły kursy zawodowe. 2. Liczba osób, które przekwalifikowały się. 3. Liczba utworzonych nowych miejsc pracy.	GOPS, Urząd Gminy, Powiatowy Urząd Pracy	Na bieżąco
Tworzenie miejsc pracy	nowych Tworzenie nowych miejsc pracy przy zadaniach z pozostałych obszarów. Tworzenie ofert dla inwestorów tworzących miejsca pracy dla mieszkańców.	1. Zatrudnienie bezrobotnych z terenu gminy przy realizacji projektów strategii.	1. Liczba utworzonych miejsc pracy. 2. Liczba zatrudnionych.	1. Liczba utworzonych miejsc pracy. 2. Liczba zatrudnionych.	GOPS, Urząd Gminy, PUP	2009 r. Według ustalonego planu realizacji poszczególnych projektów

EDUKACJA I WYCHOWANIE, KULTURA I SPORT

Cele	Zadania	Harmonogram zadań	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy	Czas realizacji
Zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej.	Zorganizowanie placówek alternatywnego wychowania przedszkolnego. Zajęcia sportowo-rekreacyjne.	Czynności przygotowawcze: V – VIII 2008. Początek funkcjonowania – wrzesień 2008.	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Liczba placówek wych. przedszkolnego.	Urząd Gminy Ustugodawca Rodzice	Od września 2008 do odwołania
2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz rodzin.	Zajęcia pozalekcyjne w czasie wolnym od nauki. Wyjazdy dzieci i młodzieży oraz rodzin na pływalnię w Sierpcu. Opracowanie kalendarza imprez środowiskowych.	Ustalenie rodzaju zajęć, liczby godzin i osób prowadzących. Akcja informacyjna i nabór. Organizacja warunków pracy. Zatwierdzenie kalendarza imprez przez Radę Gminy.	Liczba uczestników. Liczba godzin i rodzaj zajęć.	Urząd Gminy Pływalnia Szkoły Biblioteka L-U KS „Lew” Ustugodawcy	Od wiosny 2009 – na bieżąco
3. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi - zwiększenie dostępu do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego.	Zwiększenie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego i logopedycznego w szkołach i przedszkolach. Uruchomienie konsultacji dla mieszkańców w SP ZOZ w Rościszewie. Powołanie zespołu do spraw przemocy w rodzinie.	Poszukiwania i wykwalifikowanej kadry. Akcja informacyjno-promocyjna. Organizacja poradnictwa w planie pracy szkół i ośrodka zdrowia.	Liczba godzin i zakres poradnictwa. Liczba osób korzystających z usługi.	Urząd Gminy GOPS Szkoły SP ZOZ	Od września 2009 – wg ustalonego planu pracy

OPIEKA ZDROWOTNA

Cele	Zadania	Harmonogram zadań	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy	Czas realizacji
Poszerzenie oferty usług specjalistyczne.	o zatrudnienie dodatkowych lekarzy specjalistów. Wyposażenie ośrodka zdrowia w specjalistyczny sprzęt.	1. Zatrudnienie lekarza rodzinnego (dla osób w dorosłych). 2. Ustalenie i podanie do publicznej wiadomości terminów przyjęć przez specjalistów, np. ginekolog 1 raz na 2 tygodnie, psychiatra 1 raz w miesiącu.:	1. Ilość specjalistów. 2. Ilość usług medycznych.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Urząd Gminy	2009-2010
Objęcie lokalnej społeczności działaniami profilaktycznymi.	Organizacja spotkań konsultacyjnych i profilaktycznych. Spotkania dla młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień. 3. Grupy wsparcia przy Ośrodku Zdrowia	1. Ustalenie harmonogramu i tematów spotkań. 2. Zatrudnienie specjalistów. 3. Akcja informacyjna o terminie i miejscu spotkań.	1. Liczba inicjatyw z zakresu profilaktyki. 2. Liczba spotkań profilaktycznych dotyczących uzależnień.	SPZOZ,	Od początku 2009
Przeciwdziałanie alkoholizmowi.	Działalność komisji antyalkoholowej. Akcje profilaktyczne w szkołach i szkół dla środowiska.	1. Ustalenie planu pracy na każdy rok.	1. Liczba grup AA 2. Liczba osób kierowanych na terapię.	Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi	Na bieżąco

INTEGRACJA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Cele	Zadania	Harmonogram zadań	Wskaźniki realizacji zadań	Realizatorzy	Czas realizacji
Zwiększenie integracji i więzi między mieszkańcami.	Powołanie świetlic wiejskich. Organizacja imprez rekreacyjno-sportowych i kulturalnych integrujących lokalne społeczeństwo. Reaktywowanie kół gospodyń wiejskich.	1. Przystosowanie remiz strażackich do uruchomienia w nich świetlic (przeprowadzenie niezbędnych remontów, zakup wyposażenia itp.) 2. Rekrutacja osób do prowadzenia 3. Uruchomienie zajęć dla osób dorosłych	1. Liczba świetlic wiejskich. 2. Liczba imprez /inicjatyw społecznych w gminie	GOPS, Urząd Gminy	Od 2009 roku
Zmniejszenie izolacji osób starszych i wykluczonych.	Organizowanie klubów seniora. Organizacja imprez kulturalnych dla osób starszych i samotnych.	1. Przygotowanie harmonogramu zajęć dla osób starszych	1. Liczba grup nieformalnych	GOPS	Od 2009 roku
Inspirowanie do tworzenia funkcjonowania organizacji społecznych i liderów lokalnych.	Szkolenia dla lokalnych liderów i animatorów kultury. Szkolenia dla zainteresowanych powołaniem i działalnością organizacji pozarządowych.	1. Akcja informacyjno - promocyjna. 2. Harmonogram szkoleń.	1. Liczba organizacji pozarządowych	Urząd Gminy	Od 2009 roku

4. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny);
- środki w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich.

5. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE STRATEGII

Proces wdrożenia Strategii oparty jest na zasadach: jawności życia publicznego, odpowiedzialności personalnej za wykonanie zadań oraz wieloletniego planowania. Strategia będzie wdrażana przez wyznaczone do tego podmioty.

Wdrażanie elementów strategii jest procesem ciągłym. Obejmuje przyjęcie wszystkich założonych celów. Kolejny etap prac to weryfikacja istniejących problemów społecznych i dostosowanie do nich odpowiednich celów i działań. Równolegle zostanie wdrożony mechanizm pomiaru i oceny postępów we wdrażaniu Strategii. Zakłada się ponadto możliwość dokonywania modyfikacji harmonogramu i oceny jego realizacji co roku przez zespół powołany do opracowania aktualizacji Strategii Pomocy Społecznej. Jego efektywna realizacja będzie w dużej mierze zależna od terminów i wielkości środków z funduszy strukturalnych przyznanych przez Unię Europejską oraz posiadanie środków własnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rościszewo zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych i niepublicznych działających na polu polityki społecznej w gminie.

Wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponad lokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ma to szczególne znaczenie w przypadku pozyskiwania funduszy

strukturalnych Unii Europejskiej, gdzie preferowane będą działania na dużą skalę, rozwiązujące problemy zasadnicze dla społeczności lokalnej. Przy realizacji takich projektów niezbędne jest porozumienie i współpraca pomiędzy partnerami, określenie wspólnych koncepcji realizacyjnych i przygotowanie odpowiedniej dokumentacji.

W konsekwencji systematycznych działań wdrożeniowych i monitorujących osiągnięte zostaną cele operacyjne i strategiczne. Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się członkom zespołu pracującego nad dokumentem, który to będzie wsparciem merytorycznym dla Koordynatora Strategii czyli kierownika GOPS.

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Rościszewo powinno rozpocząć się od spotkania zorganizowanego przez GOPS z członkami zespołu wdrożeniowego.

Zespół wdrożeniowy powołany zarządzeniem Wójta, w składzie: Kierownik GOPS, Sekretarz Gminy oraz przedstawiciele instytucji koordynujących realizacją zadań zapisanych w Strategii, będzie się spotykał nie rzadziej niż dwa razy w roku, a podczas spotkań będzie dokonywana priorytetyzacja (wybór najważniejszych) zadań do realizacji. Zespół ten zajmie się koordynacją i realizacją strategii.

W celu śledzenia postępów w realizacji strategii będzie ona na bieżąco monitorowana. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i ewentualne korekty w tych zadaniach. Strategia z założenia jest dokumentem otwartym, natomiast jej materia (rzeczywistość społeczna) podlega ciągłym zmianom. Dlatego też konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania.

Powołany przez Wójta drugi Zespół ds. monitoringu i oceny przynajmniej raz w roku składał będzie Wójtowi sprawozdanie z realizacji Strategii, a także proponował (o ile to będzie konieczne) korekty Strategii i uwagi na temat przebiegu zadań.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

5.1. Etapy wdrażania strategii

Etap 1. Przyjęcie strategii do realizacji w drodze Uchwały Rady Gminy

Etap 2. Powołanie Zarządzeniem Wójta:

- Koordynatora ds. Wdrażania Strategii – który opracowuje ramowy roczny Plan Działania (roczny harmonogram wdrażania strategii), metody monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości.
- Zespołu Wdrożeniowego i Zespołów Projektowych do opracowania projektów realizacyjnych na najbliższy okres 12 miesięcy.

Etap 3. Powołane Zespoły opracowują w partnerstwie międzysektorowym poszczególne Plany Działania i poszczególne projekty realizujące określone cele główne i operacyjne Strategii, co będzie przyjęte za każdym razem uchwałą Rady.

Etap 4. Praca Zespołów Projektowych nad projektami realizacyjnymi Strategii, aplikowanie o środki na ich dofinansowanie z różnych źródeł, realizacja partnerskich projektów, monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość zrealizowanych projektów w ramach strategii.

Etap 5. Promocja Strategii wśród mieszkańców gminy, w tym osób kluczowych kształtujących w gminie politykę społeczną, przedstawicieli różnych podmiotów działających w sferze polityki Społecznej i organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i innymi oraz pozyskiwanie usługodawców i partnerów społecznych do jej realizacji.

Etap 6. Zaktualizowanie Planu Działania Gminy wskazującego na najbliższy rok budżetowy priorytetowe zadania wynikające ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na kolejne lata.

Etap 7. Opracowanie procedur konkursowych na projekty realizacyjne oraz kontraktowanie usług społecznych

Etap 8. Zlecenie zadań do realizacji różnym podmiotom i partnerom społecznym, głównie w trybie konkursowym; Budowanie partnerstw z uwzględnieniem sektora społecznego i prywatnego w celu aplikowania o środki z różnych funduszy zewnętrznych oraz wspólnego rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców gminy.

Celem zarządzania realizacją strategii jest planowanie, organizowanie i kontrolowanie wszystkich działań zgodnie z wymienionymi etapami (1 – 8) tak, aby strategia na poziomie operacyjnym, zadania i projekty zostały z powodzeniem zrealizowane mimo pojawiających się trudności i ryzyka. Proces ten

zaczyna się, zanim jeszcze zostaną zaangażowane jakiegokolwiek zasoby i jest kontynuowany dopóty, dopóki wszystkie prace nie zostaną wykonane.

Rozdzielenie cyklu poszczególnych zadań i projektów na kilka faz dostarcza podstaw do efektywnego przygotowania, wdrażania i ewaluacji strategii. Szczególnie ważne jest rozdzielenie faz identyfikacji i opracowania. Przygotowanie projektów ma miejsce w kontekście wielu uwarunkowań organizacyjnych, finansowych, prawnych, a także bardziej zewnętrznych – społecznych.

Zarządzanie strategią, a na bardziej operacyjnym poziomie zarządzanie projektami, będzie koncentrowało się na trzech podstawowych parametrach: jakości, kosztach i czasie wykonania. Dobrze zarządzany projekt, zadanie powinno być wykonane zgodnie z przyjętym w założeniach poziomem jakości, mieścić się w określonym czasie i wyznaczonym budżecie.

Kluczowymi problemami zarządzania strategią są:

- równowaga pomiędzy zakresem, czasem kosztami i jakością
- zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy
- identyfikacja potrzeb mieszkańców gminy
- identyfikacja wymagań

Plan działania z wyszczególnieniem zadań i rozpisaniem czasu ich realizacji przybiera postać harmonogramu. Harmonogram powstaje w wyniku dodatkowych prac na wstępnym etapie planowania tak, że zasoby niezbędne do wykonania wszystkich zadań poszczególnych projektów są wzięte pod uwagę.

Budowa sekwencji zadań wymaga: określenia zasadniczych działań, zdefiniowanie kolejności ich realizacji, określenia czasu potrzebnego do wykonania każdego z działań.

Każde wydzielone działanie powinno posiadać wyraźne określone punkty rozpoczęcia i zakończenia oraz łączyć się z kolejnym działaniem jedynie w tych punktach. Liczba, charakter oraz stopień szczegółowości definiowania działań zależą będzie od specyfiki danego projektu, co będzie przedmiotem prac zespołu zarządzającego strategią.

5.2 Organizacja zespołu realizującego projekty w ramach strategii

Realizacja strategii wymaga powołania zespołu wdrożeniowego i zespołów projektowych odpowiedzialnych za kolejne projekty z określonymi zadaniami do wykonania. W zależności od potrzeb oznacza to powołanie odrębnego, całkiem innego od dotychczasowej struktury organizacyjnej w gminie, zespołu składającego się z pracowników różnych działów, komisji z uwzględnieniem osób z zewnątrz urzędu gminy, reprezentujących społeczność lokalną.

Dobrą organizację zespołu projektowego cechuje jasny podział odpowiedzialności i kompetencji, oraz czytelny schemat komunikacji. Te trzy elementy stanowią ramy do precyzowania zadań członków zespołu. Dla każdego projektu może zostać powołany odrębny zespół czy grupa jako samodzielna z wyznaczonym kierownikiem zespołu. Pierwszym krokiem preliminarium tworzenia zespołu jest oszacowanie potrzebnych zasobów, czyli: kluczowe zadania, kwalifikacje potrzebne do wykonania zadań, dostępny personel, wymagania dotyczące doświadczenia, ramy czasowe pracy w projekcie dla poszczególnych członków zespołu, budżet, wymagania odnośnie do komunikacji, wymagania odnośnie do raportów.

Dobrze zorganizowany zespół powinien: posiadać szefa/lidera, posiadać jasno wytyczone cele, mieć ustaloną strukturę (kto komu bezpośrednio podlega), mieć określone zakresy obowiązków dla poszczególnych członków zespołu, mieć określone reguły i procedury komunikowania się w zespole, przyjąć zasady obiegu i archiwizowania dokumentów i korespondencji.

Przed fazą realizacji, zespół wdrożeniowy (zespół odpowiedzialny za realizację strategii) jeszcze na etapie planowania powinien ustalić wykonalność projektów i zadań. Do najczęściej stosowanych kryteriów wykonalności należą następujące kryteria: społeczne, techniczne, finansowe, operacyjne, czasowe, zasobowe, prawne. Realizacja danego projektu obejmuje przede wszystkim trzy wymiary projektu: czasowy finansowy, oraz zasobów ludzkich. Każdy z tych wymiarów posiada swoje narzędzia. Wymiar czasu jest opisywany za pomocą harmonogramów, wymiar finansowy opisuje budżet, wymiar zasobów ludzkich związany jest z podziałem i opisaniem ról w zespole.

5.3. Aktualizacja strategii

Aktualizacja strategii będzie przeprowadzona co 2 lata w I półroczu (kolejna aktualizacja wiosną 2011r.) . Aktualizację Strategii będzie dokonywał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rościszewie przy współpracy powołanego zespołu ds. monitoringu i ewaluacji oraz Wójta Gminy, Pracowników Urzędu Gminy, dyrektorów szkół, przedstawicieli służby zdrowia i Policji oraz społeczność gminy, którzy wyrażą chęć udziału w warsztatach dotyczących wypracowania aktualizacji Strategii.

Prace nad aktualizacją Strategii będą poprzedzone zebraniem opinii od społeczności gminy na temat skali problemów społecznych, deficytów i zadowolenia z podjętych działań w sferze polityki społecznej oraz wszystkich niezbędnych danych dotyczących sytuacji społecznej gminy. Następnie na warsztatach ze społecznością, na podstawie zebranych materiałów i wyników monitoringu strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji oraz dokonana zostanie weryfikacja i hierarchizacja poszczególnych celów i zadań realizacyjnych. Będą pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego, np. nowe uregulowania prawne, społeczno ekonomiczne, czy nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego też przy wyborze zadań do realizacji na kolejne lata, osoby współpracujące powinny uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rościszewo, ale także nowe, nie ujęte w nim zadania.

5.4. Sposoby monitorowania i oceny

Planuje się następującą procedurę monitorowania Strategii :

1. Przegląd Strategii będzie przeprowadzany przez cały okres jej obowiązywania (co dwa lata bardziej szczegółowo). Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie roczne sprawozdanie zawierające informacje na temat zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym roku. Realizatorem powyższych zadań będzie powołany przez Wójta Gminy zespół, który swoje wnioski będzie przedstawiał Radzie Gminy.
2. Wójt, który jest odpowiedzialny za wdrażanie rocznego Planu składa Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji, które przyjmowane są Uchwałą Rady Gminy.
3. Zmiany w dokumencie dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta po wydaniu stosownej opinii przez odpowiednią Komisję Rady Gminy.
4. Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny posłużą jako rekomendacje w kolejnych procesach planowania strategicznego.

5.5. Upowszechnienie dokumentu i promocja jego efektów.

W ramach upowszechniania Strategii podejmowane będą następujące działania:

1. Umieszczenie dokumentu na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
2. Zamieszczenie na tablicy ogłoszeń przy Urzędzie Gminy informacji o przyjęciu Strategii i możliwościach dostępu do niej.
3. Zamieszczenie informacji na temat Strategii w prasie lokalnej.
4. Informowanie o zawartych w dokumencie planach na zebraniach wiejskich.
5. Zapewnienie możliwości zapoznania się przez mieszkańców ze Strategia poprzez udostępnienie jej w biurze Rady Gminy oraz zorganizowanie spotkania lub spotkań z mieszkańcami informującego o obecnym kształcie strategii.
6. Wszystkie sprawozdania i oceny powstające w ramach monitorowania Strategii, jak również jej zmiany będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

VII. ZAKOŃCZENIE

Władze gminy przedstawiając niniejszy dokument mają nadzieję, że stanie się on ważnym wydarzeniem w rozwoju wspólnoty samorządowej, będzie wyrazem dążeń i aspiracji jej mieszkańców oraz wskazuje jasno wytyczony, możliwy do zrealizowania cel. Jego osiągnięcie nie będzie jednak możliwe bez wysiłku całej wspólnoty samorządowej. Priorytetem jest jednak rozwój gospodarczy gminy. Bez niego trudno sobie wyobrazić realizację misji określonej w strategii. Rozwój gospodarczy jest najlepszym sposobem eliminacji większości problemów społecznych (takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość itp.), przed jakimi staje władza lokalna.

Symptomy ożywienia gospodarczego w Polsce, płynący coraz szerszy strumień dotacji wspólnotowych pozwala z optymizmem patrzeć w przyszłość. Przygotowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rościszewo jest tym instrumentem, który pozwoli w sposób planowy i celowy wykorzystać zewnętrzne i wewnętrzne szanse na ograniczenie patologii społecznych, co pozwoli gminie przeznaczać mniejsze środki na opiekę społeczną i kierować je na inne ważne dla rozwoju gminy cele.

ZAŁĄCZNIKI**Załącznik nr 1****Ankieta - Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**

Szanowni Mieszkańcy Gminy

Urząd Gminy przystąpił do aktualizacji **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!**Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):**Płeć: Kobieta Mężczyzna Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy
pracownik fizyczny emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?) **Wykształcenie:**podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w gminie		bardzo niezadowolony(s)	niezadowolony(a)	niezdecydowany(a)	zadowolony(a)	bardzo zadowolony(a)
Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4						
1	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5	Organizacja imprez cyklicznych gminie	0	1	2	3	4
6	Dostępność doradztwa psychologiczno-prawnego	0	1	2	3	4
7	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4

10	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm

- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych

Inne (jakie?)

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?)

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?)

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Inne (jakie?)

7. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----
 10
 mało ważne bardzo
 ważne

1	Utworzenie Gminnego Centrum Pomocy Mieszkańcom	
2	Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego	
3	Powołanie lokalnego stowarzyszenia na rzecz edukacji i kultury	
4	Powołanie Gminnego Klubu Seniora	
5	Zwiększenie liczby cyklicznych imprez środowiskowych	
6	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego.	
7	Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psychologiczno-pedagogicznego	
8	Zwiększenie wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych	
9	Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym	
10	Utworzenie świetlic wiejskich	
11	Poszerzenie oferty i opieki medycznej przez SP ZOZ	
12	Utworzenie Gminnego Domu Kultury	

8. Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

.....
.....
.....
.....
.....

9 Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DZIĘKUJEMY!

Załącznik nr 2

Opis wyników ankiety

I. Metryczka:

1. Ogółem w badaniu wzięto udział 171 mieszkańców gminy, w tym:
 - a. Kobiet – 99,
 - b. Mężczyzn – 72
2. Największą grupą wiekową była grupa mieszkańców w wieku od 26 – 59 lat (98 mieszkańców), a potem odpowiednio:
 - a. 17 do 25 – 31
 - b. 13 do 16 – 21
 - c. 60 i więcej – 21
3. Najliczniejszą grupą zawodową byli:
 - a. Uczniowie – 38
 - b. Rolnicy – 30
 - c. Bezrobotni – 29
 - d. Emeryci – 25
 - e. Pracownicy umysłowi – 20
 - f. Przedsiębiorcy – 14
 - g. Pracownicy fizyczni – 14
 - h. Inni – 2
4. Pod względem wykształcenia największą grupą badanych byli:
 - a. Średnie zawodowe – 55
 - b. Średnie – 53
 - c. Policealne – 10
 - d. Wyższe 13

II. Wyniki pytań ankietowych:

1. Pytanie wstępne – warunki życia w gminie według problemów budzących największe niezadowolenie do zjawisk budzących aprobatę (obok każdego zjawiska stosunek głosów niezadowolonych do zadowolonych):
 - a. Miejsca rekreacji (parki, skwery, place zabaw) – 124/15
 - b. Organizacja czasu wolnego (koła, kluby) – 101/21
 - c. Dostępność przedszkoli – 92/37
 - d. Żywotność lokalnej tradycji i historii – 79/22

- e. Dostępność doradztwa psych.-ped. – 78/22
- f. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców – 71/28
- g. Organizacja cyklicznych imprez – 67/42
- h. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie – 66/60
- i. Poziom opieki zdrowotnej – 65/62
- j. Dostęp do kultury – 59/56
- k. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym – 50/57
- l. Poziom pomocy społecznej – 44/61
- m. Bezpieczeństwo publiczne – 39/96
- n. Dostęp do Internetu – 33/107
- o. Jakość szkół – 25/93
- p. Dostępność handlu i usług – 18/128
- q. Warunki mieszkaniowe – 14/110

Odpowiedzi na pytania ankietowe:

1. Problemy dzieci i młodzieży:
 - a. Brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego – 120 głosów
 - b. Alkohol i papierosy – 89
2. Problemy rodzin:
 - a. Alkoholizm – 90
 - b. Bezrobocie – 83
3. Problemy osób starszych:
 - a. Brak zorganizowanych form spędzania czasu – 105
 - b. Izolacja społeczna – 92
4. Problemy opieki zdrowotnej:
 - a. Mała liczba lekarzy specjalistów – 152
 - b. Długi okres wyczekiwania na usługi medyczne – 90
5. Problemy edukacji:
 - a. Brak placówek wychowania przedszkolnego – 93
 - b. Brak stołówek szkolnych – 89
6. Problemy sportu i kultury:
 - a. Brak wiejskich świetlic – 114
 - b. Mało imprez i wydarzeń środowiskowych – 95

7. Najważniejsze zadania według liczby sumy punktów:
- a. Poszerzenie oferty i opieki medycznej SP ZOZ w Rościszewie – 1379pkt.
 - b. Utworzenie świetlic wiejskich – 1372
 - c. Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w czasie popołudniowym – 1116
 - d. Zwiększenie liczby cyklicznych imprez środowiskowych -927
 - e. Organizacja sieci alternatywnych form wychowania przedszkolnego – 925
 - f. Zwiększenie wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych – 815
 - g. Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego – 779
 - h. Utworzenie GCPM – 776
 - i. Organizacja szkoleń z zakresu doradztwa psych.-ped. – 747
 - j. Powołanie GKS – 718
 - k. Powołanie lokalnego stowarzyszenia na rzecz edukacji i kultury – 706

Załącznik nr 3

**UCHWAŁA Nr 109/XXIV/08
RADY GMINY ROŚCISZEWO
z dnia 30 grudnia 2008 r.**

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Na Terenie Gminy Rościszewo w latach 2006 – 2015”.

Na podstawie:

- art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 roku, Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.)
- art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)

Uchwala się co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Na Terenie Gminy Rościszewo w latach 2006 – 2015 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała Nr 190/XXXVI/06 Rady Gminy Rościszewo z dnia 25.10.2006 r. w sprawie przyjęcia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy Rościszewo w latach 2006 – 2013.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

(na oryginale pieczęć i podpis)

Przewodniczący

Rady Gminy

Witold Dziurlikowski